

Co z nas wyrośnie? – Forum Edukacji Przyrodniczej

23 kwietnia 2024 r.

Zapraszamy do udziału osoby zajmujące się edukacją i animacją przyrodniczą, nauczycieli i nauczycielki, pracowniczek i pracowników instytucji kultury oraz NGO – wszystkie osoby, które chcą włączyć tematykę przyrodniczą do swoich działań.

Pracownia Animacji Ekologicznej Ośrodka Kultury Norwida w Krakowie prowadzi działalność edukacyjną od 1992 roku. W ciągu tych kilkudziesięciu lat wiele się zmieniło – najważniejsze tematy, pokolenia odbiorców i odbiorczyń, metody pracy. Ale nigdy wcześniej nie mieliśmy tak mocnego poczucia, że stoimy przed ważnym wyzwaniem i chcemy się jak najlepiej przygotować do mierzenia się z kryzysami i do budowania lepszego świata. Wierzimy, że zaangażowanie wielu ludzi, niekonwencjonalne metody, a także współpraca i konsekwencja dają wspaniałe efekty. Przykładem są Łąki Nowohuckie – kiedyś zarastające trzciną, palone i zapomniane – które dzięki mobilizacji wielu środowisk (społecznych, naukowych, szkolnych i urzędniczych) stały się użytkiem ekologicznym w centrum Nowej Huty, miejscem do nauki przyrody w naturze i jedną z ulubionych przestrzeni spacerowych mieszkańców i mieszanek dzielnicy.

Teraz, gdy świętujemy dwudziestolecie ustanowienia ochrony prawnej na tym terenie i cieszymy się najnowszą publikacją „Z życia Łąg Nowohuckich”, zapraszamy również do wspólnych przemyśleń, jaka powinna być edukacja przyrodnicza w tym zmieniającym się świecie.

PROGRAM WYDARZENIA:

Godz. 9.30-10.00

Rejestracja

Godz. 10.00-10.30

Powitanie

Godz. 10.30-12.00

Wyrzuty inspiracji – prezentacje idei

Edukacja to spotkanie z drugim człowiekiem. To pozornie banalne zdanie, ale wiążą się z nim konkretne wyzwania i wątpliwości, z którymi spotykamy się w codziennej pracy. Jak dotrzeć do naszych odbiorczyń i odbiorców? Czego oni mogą się bać? Jak radzić sobie z własnymi obawami? W pierwszej części spotkania zapraszamy do inspirowania się ideami, które mogą wesprzeć nas w działaniu!

Piotr Stasik (Laboratorium Przygody) – Lęk przed przyrodą

Opis:

W USA każdego roku ginie kilka razy więcej osób zasypanych podczas budowy zamków z piasku niż zaatakowanych przez rekina. To czego się boimy, nie zawsze (a może nawet bardzo rzadko) ma związek z rzeczywistym stanem rzeczy. W dużym stopniu decydują o tym media, ale też ogólna „mądrość” - zbiór przekonań, nakazów i zakazów, jakie kształtują się w ramach wymiany informacji w całym społeczeństwie. Opowiem o tym, jak radzimy sobie z lękami przed kontaktem z przyrodą wśród uczestników i uczestniczek projektu Laboratorium Przygody.

Prowadzenie:

Piotr Stasik – reżyser filmów dokumentalnych i fabularnych, operator, autor programów i seriali edukacyjnych, wykładowca i animator kultury. Absolwent Szkoły Wajdy oraz Instytutu Stosowanych Nauk Społecznych UW. Członek Europejskiej i Polskiej Akademii Filmowej. Pomysłodawca projektu Laboratorium Przygody realizowanego przez Instytut im. Prószyńskiego.

Anna Treit (Ratujmy Kleszczowskie Wąwozy) – Edukacja i sztuka nadzieją w aktywizmie

Opis:

Gdy z okazji Międzynarodowego Świąta Lasu 21 marca 2020 roku pod hasłem Wspólny Las wyszliśmy na spacer do prawie 100 miejsc w całej Polsce, zakładaliśmy, że będzie to jednorazowa akcja. Tymczasem co roku jesteśmy dopytywani o kolejne edycje. Wydaje się, że potrzeba ochrony przyrody i działań oddolnych nigdy jeszcze nie była tak wielka. W inicjatywach, w których uczestniczymy, aktywizm, edukacja i sztuka przeplatają się ze sobą i wzmacniają nawzajem. Jak to działa?

Prowadzenie:

Anna Treit – architektka, działaczka na rzecz ochrony przyrody i praw zwierząt. Inicjatorka i koordynatorka inicjatywy Ratujmy kleszczowskie wąwozy. Inicjatorka Wspólnego Lasu, obywatelskiego święta lasów. Ukończyła Studium Podyplomowe Ochrona przyrody im. S. Myczkowskiego na Wydziale Leśnym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Należy do kolektywu Siostry Rzeki. Od 2023 roku związana z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot.

Magda Kuś (Pracownia z Barwinkiem) – Czy czułość wobec świata nas uratuje?

Opis:

Jesteśmy naprawdę dobrzy w edukację przyrodniczą. Śledzimy trendy globalne, implementujemy aktualne dane w treści edukacyjne, wykorzystujemy skuteczne metody. Od leśnych przedszkoli po studia i specjalistyczne kursy, mamy mnóstwo możliwości, by jako edukatorzy znaleźć odpowiadającą nam niszę i w niej działać. Nie wątpię również, że mocno wierzymy w sens naszej pracy, która dla wielu jest misją. Wspaniale! Ale przed pytaniem „jak to robić” koniecznie musimy zadać inne: „po co?”. Jeśli jest wspólny mianownik tych wszystkich działań, rozświecający je ogień, o którego podtrzymanie trzeba się zatroszczyć, to czym on jest? Spróbujemy go odnaleźć i zobaczyć w naprawdę szerokiej perspektywie.

Prowadzenie:

Magdalena Kuś – absolwentka Wydziału Leśnego UR w Krakowie, trenerka interpretacji dziedzictwa, przewodniczka beskidzka. Kierowała zespołami ds. edukacji

w Tatrzańskim i Magurskim Parku Narodowym (również obecnie). Wykłada edukację przyrodniczą i interpretację dziedzictwa na studiach podyplomowych UR w Krakowie oraz SGGW w Warszawie. Od 2018 r. prowadzi własną pracownię „Z barwinkiem”, której misją jest towarzyszenie ludziom w docenianiu świata. Realizuje autorskie warsztaty i szkolenia. Projektuje doświadczenia odbiorców w przestrzeni oraz tworzy teksty interpretacyjne. Nieustannie zachwycona przyrodą, praktykuje uważność na świat i ludzi.

Maja Głowacka, Bogdan Ogrodnik (Pracownia Edukacji Żywej) – Edukacja może być tylko żywa

Opis:

Jeżeli wiedza przyrodnicza (w tym klimatyczna) ma rzeczywiście stać się częścią obrazu świata uczestniczek i uczestników edukacji, zwłaszcza młodych, to musi - w sposób organiczny - zostać wbudowana w szerszy kontekst spraw ważnych. Edukacja jest procesem żywym i trzeba nam, edukatorom i edukatorkom, respektować zasady życia. Najważniejszą zasadą w edukacji kierowanej do dzieci jest zbudowanie z nimi życiodajnej relacji o charakterze więzi. Wtedy, możemy pomóc im budować podobną relację z poszczególnymi mieszkańcami świata ożywionego, lokalnym ekosystemem, biosferą. Wtedy wiedza i kompetencje ważne dla życia pojawią się w nich niemal niezauważenie. Czy to jest (choć w części) wykonalne i to w - najczęściej zadany - krótkim czasie?

Prowadzenie:

Pracownię Edukacji Żywej tworzą dwie osoby: Maja Głowacka i Bogdan Ogrodnik, lecz ściśle współpracuje z nimi społeczność Leśnych Przewodniczek i Przewodników - absolwentek kursu „Podróż do Zaczarowanego Lasu”. Fundacja istnieje od 2014 roku, ale edukatorami przyrodniczymi zostali dużo wcześniej. Obecnie swoje programy kierują przede wszystkim do rodzin z małymi dziećmi i dorosłych (rodziców, edukatorki i edukatorów), chcących inspirować się wypracowanymi przez nich - w ciągu parunastu lat wspólnej pracy - podejściem do edukacji.

Godz. 12.00-12.30

Przerwa na kawę i rozmowy kularowe

Godz. 12.30-14.30

Rozmowa o wyzwaniach i kierunkach animacji ekologicznej

Jak prowadzić edukację przyrodniczą? Jakie działania są teraz najbardziej potrzebne? Jak przekazywać wiedzę o kryzysie klimatycznym, nie wywołując obojętności? Jesteśmy przekonani, że nie ma na te pytania jednej odpowiedzi, ale wierzymy, że spotkanie i rozmowa będą dla nas inspiracją i wsparciem w działaniach. Poznajmy różne perspektywy, podzielmy się metodami, wzmocnijmy się, by rozrastała się sieć mądrych działań – dla przyrody i dla nas.

Prowadzenie:

Magdalena Petryna (Wilczy Las) – redaktorka i przewodniczka beskidzka, edukatorka przyrodnicza. Zabiera ludzi w teren, bo wierzy, że prawdziwa relacja z przyrodą jest tym, co jest potrzebne i nam, i światu.

Rozmówczynie i rozmówcy:

dr inż. Magdalena Frączek, prof. URK (Uniwersytet Rolniczy w Krakowie) – wykładowca na krakowskim Wydziale Leśnym UR, kierownik Studiów Podyplomowych Edukacja przyrodniczo-leśna na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie, trener w Szkole Leśnej Edukacji MMS, edukator leśny, laureat tytułu Leśnika Roku 2016. Współpracuje z parkami narodowymi i krajobrazowymi, Lasami Państwowymi, Małopolskim Instytutem Kultury i organizacjami pozarządowymi współtworząc programy edukacyjne i warsztaty dla edukatorów.

Dawid Masło (Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”) – absolwent biologii i chemii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Międzynarodowego Studium Doktoranckiego Nauk Przyrodniczych Polskiej Akademii Nauk, doktorant Instytutu ochrony Przyrody PAN w Krakowie. Autor i współautor publikacji naukowych, felietonów popularnonaukowych, przyrodniczych pomocy dydaktycznych oraz audycji radiowej Przystanek Przyroda w Radio Kraków. Laureat nagrody Ministerstwa

Edukacji i Nauki „Popularyzator Nauki” w 2020 r. Badacz motyli dziennych oraz wieloletni członek Polskiego Towarzystwa Entomologicznego. Kierownik Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” ZZM w Krakowie. Edukator Przyrodniczy. Jeden z ekspertów okrągłego stołu dla edukacji klimatycznej w Polsce.

Monika Sadowska (Rodzice dla klimatu) – Rodzice dla Klimatu to różnorodna grupa rodziców, którzy promują międzypokoleniowy aktywizm na rzecz budowania sprawiedliwości klimatycznej. Świadomi trzech największych wyzwań, przed którymi stoi ludzkość w tej dekadzie, tj. kryzys klimatyczny, zanieczyszczenie powietrza i utrata bioróżnorodności, łączą siły, aby dokonać pilnych zmian politycznych i społecznych, niezbędnych do zapewnienia wszystkim dzieciom życia na planecie nadającej się do zamieszkania.

Godz. 14.30-15.30

Przerwa i lunch

Godz. 15.30-17.00

Warsztaty i spacer

Nie chcemy mówić o edukacji przyrodniczej, pozostając pod dachem. Niezależnie od pogody zamierzamy wyruszyć na Łąki Nowohuckie, żeby wspólnie odkrywać ten niezwykle teren przyrodniczy. Podczas rejestracji można się zapisać na jeden z czterech spacerów lub warsztatów. Do ich prowadzenia zaprosiliśmy osoby zajmujące się edukacją oraz artystki i artystów, dla których ważny jest kontakt z naturą.

Laboratorium Przygody – Osobisty transformator do natury

Opis warsztatu:

Na warsztacie, podczas wyprawy na łąkę, skonstruujemy ze smartfonów i taniego lasera dla kota urządzenie do makrofotografii i makrofilmowania. Mówimy na to urządzenie transformator do natury. Dzięki niemu łatwiej przenieść się ze świata online do lasu albo na łąkę. A zaglądając mrówce w oczy, pozbyć się lęków.

Prowadzenie:

Laboratorium Przygody to projekt realizowany przez Instytut im. Prószyńskiego. Jego twórcy szukają pomysłów na to, jak wrócić do natury, do bardziej „analogowego”, wspólnotowego życia. W ramach swoich działań eksperymentują, sprawdzają, szukają i wymyślają proste sposoby pozwalające spędzać więcej czasu w otoczeniu przyrody, która jest niezbędna do zachowania zdrowia (także psychicznego), dobrego myślenia, udanych relacji z innymi ludźmi.

Krzysztof Maniak – Spacer przełajowy

Opis warsztatu:

Spacer, który nie ma celu, jest czystą przyjemnością - spotkaniem z pięknym, ale miejscami trudnym terenem nowohuckich łąk. Ich przemierzanie przyjmie charakter performatywny z elementami wspólnego czytania, wykonywania instrukcji spacerowych oraz mini wykładu na temat chodzenia.

Prowadzenie:

Krzysztof Maniak – absolwent Wydziału Intermediów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, od czasu obrony doktoratu w 2018 roku związany z Katedrą Zjawisk Sztuki Intermediów na tej uczelni (obecnie prodziekan Wydziału Intermediów). Jego praktyka artystyczna opiera się na działaniach w krajobrazie. Jego prace to najczęściej dyskretne, proste gesty i interakcje z przyrodą, takie jak gładzenie mchu, kory, śniegu, wchodzenie na drzewa, poszukiwanie odległości pomiędzy dwoma drzewami odpowiadającej długości jego ciała. Artysta tworzy podczas wędrówek po lasach, łąkach i wzgórzach w Tuchowie, gdzie mieszka. Miejsca te są zarówno tłem dla jego działań, jak i materiałem tymczasowych instalacji oraz źródłem rekwizytów używanych w performansach.

Pracownia Edukacji Żywej – Niezwykły zielnik łąkowy – o widzialnych i niewidzialnych mieszkańcach łąki

Opis warsztatu:

Godzinny spacer rozpocznie się krótką opowieścią o jednym z mieszkańców łąki, o istnieniu którego wie niewiele osób. Później poszukamy śladów jego obecności. Czy

znajdziemy? Nie wiadomo. Wiemy jednak, że od tej pory inaczej będziemy patrzeć na ten wyjątkowy, łąkowy świat.

Prowadzenie:

Pracownię Edukacji Żywej tworzą dwie osoby: Maja Głowacka i Bogdan Ogrodnik, lecz ściśle współpracuje z nimi społeczność Leśnych Przewodniczek i Przewodników - absolwentek kursu "Podróż do Zaczarowanego Lasu". Fundacja istnieje od 2014 roku, ale edukatorami przyrodniczymi zostali dużo wcześniej. Obecnie swoje programy kierują przede wszystkim do rodzin z małymi dziećmi i dorosłych (rodziców, edukatorki i edukatorów), chcących inspirować się wypracowanymi przez nich - w ciągu parunastu lat wspólnej pracy - podejściem do edukacji.

Katarzyna Żeglicka – Ciało w dzikości

Opis warsztatu:

„Ciało w dzikości” to warsztat ruchowy, którego celem jest zwiększenie świadomości ciała i celebrowanie ruchowej niepowtarzalności w relacji z przyrodą. W otoczeniu Łąk Nowohuckich przyjrzymy się temu, jak odczuwamy swoje ciała, poszukamy ukojenia i akceptacji. Inspirując się ruchami roślin poszukamy własnych środków wyrazu. Żeby wziąć udział w warsztacie nie trzeba mieć doświadczenia w tańcu. Wystarczy otwartość na ruch i cielesną ekspresję.

Prowadzenie:

Katarzyna Żeglicka (ona, jej) – crip i queer pedagogożka teatru i animatorka kultury, performerka, tancerka i choreografka; certyfikowana trenerka samoobrony i asertywności dla kobiet i dziewcząt – WenDo. Uczestniczka rezydencji Winter Artist Exchange Ponderosa (Niemcy, 2020), programu Rezydenci w Rezydencji w Centrum Kultury Zamek (Poznań, 2022) oraz „Szczeliny. Kobiety w sztukach performatywnych” (Instytut Grotowskiego, Wrocław, 2023). Stypendystka krakowskiego programu „Kultura odporna” (2020) i Stypendium Twórczego Miasta Krakowa (2022).

INFORMACJE ORGANIZACYJNE:

Obowiązują zapisy przez formularz dostępny na stronie okn.edu.pl.

Zapisy trwają do 19 kwietnia 2024 r. lub do wyczerpania miejsc.

Udział w wydarzeniu jest bezpłatny.

Regulamin uczestnictwa dostępny na stronie okn.edu.pl.

Wydarzenie jest tłumaczone na Polski Język Migowy.

KONTAKT:

Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa

Ośrodek Kultury Norwida

os. Górali 5, 31-959 Kraków

tel. +48 12 644 27 65 w. 21, 20

www.nhlab.okn.edu.pl

www.facebook.com/NHlabOKN